

Merete Watt Boolsen:

Den gode skole.

Om koordination af teknisk ekspertise og udvikling af sociale fællesskaber.

En undersøgelse foretaget for Inerisaavik i 2010

www.Inerisaavik.gl

ISBN 87-7393-633-2

1. Indledning

Når vi beskæftiger os med uddannelse, handler det ikke kun om at beskrive et givet område. Det handler i høj grad om at ændre det. Inden for uddannelsessektoren giver begrebet stilstand ingen mening; hvad enten vi er brugere (elever, studerende, forældre), ansatte (inden for uddannelsesområdet) eller aftagere af uddannelse (offentlige institutioner og erhvervsliv). Vi forholder os kritisk, politisk og vurderende. Vi stiller krav afhængig af interesser og situation i øvrigt. - Alle parter ønsker at forandre, afvikle eller udvikle.

Hvilke styrker og svagheder har 'den gode skole'? Hvor langt er man kommet med implementeringen af Landstingsforordningen om folkeskolen af 2002?

Inerisaavik bad mig i foråret 2010 om at undersøge dette spørgsmål. Dette undersøgelsesnotat indeholder nogle svar på det foreliggende grundlag. Analyserne bygger på en omfattende interesse og parathed hos skolelederne til at indgå i undersøgelsen.

2. Formål

Undersøgelsen har tre formål. Det første formål er at få viden om konkrete aktiviteter: **Hvad sker? Hvor langt er vi kommet? og Hvad igangsættes på de enkelte skoler i forlængelse af forordningen?**

Det andet formål er at få viden om, hvilke holdninger, der knytter sig til og ledsager arbejdet med implementeringen af folkeskoleloven. Viden herom indeholder elementer til den vigtige diskussion om: **Hvad mangler? Hvad kan ændres?**

Det tredje formål er at etablere en vidensfunderet basis og herigennem identificere elementer til brug for den fremadrettede diskussion: **Hvordan kan vi gå videre herfra?**

3. Metode

Vi besluttede at gennemføre en kvalitativ interviewundersøgelse med samtlige folkeskoleledere i landet. Jeg udarbejdede et spørgeskema, der blev udsendt fra Inerisaavik først i august 2010 med frist for besvarelse d. 14. august. Spørgeskemaet kan ses i BILAG I¹.

Skemaet udsendtes til samtlige folkeskoler. Undersøgelsesmaterialet udgøres af 76 skoler. Antallet af folkeskoler er lidt højere, men enkelte skoler udgik - enten fordi de ingen elever havde, eller fordi de ikke havde en skoleleder, der havde været ansat i lang nok tid til at kunne besvare spørgsmålene meningsfuldt.

En kvalitativ spørgeskemaundersøgelse stiller særlige (store) krav til respondenterne, fordi svarene ikke er afkrydsnings svar, men svar der kræver, at respondenterne har tid, kræfter og interesse i at besvare spørgsmålene. Jeg havde den forhåndsantagelse, at spørgsmålene kunne besvares af målgruppen, men jeg var usikker på om de havde tiden (i begyndelsen af skoleåret) og var villige til at gå i dialog på denne måde.

Sidst i august blev de skoleledere, der ikke havde besvaret spørgeskemaet inden for tidsfristen, rykket pr. telefon og i nogle tilfælde interviewet over telefonen. I ganske få tilfælde besøgte jeg skoler i Nuuk og interviewede skolelederne i deres kontor.

Den samlede procedure er resulteret i mange besvarelser. I telefonsamtalerne har været supplerende oplysninger, der har været illustrative og inspirerende i arbejdet med undersøgelsen.

Alt i alt har undersøgelsen været spændende, interessant og udfordrende at gennemføre. Der er for mig ingen tvivl om, at skolelederne er højt engageret i deres arbejde. Svarprocenten har været tilfredsstillende². Se tabel 1.

Tabel 1: Oversigt over skoler fordelt efter størrelse. I tabellens linje 1 ses totaluniverset (det vil sige alle de skoleledere, der har modtaget et spørgeskema). I linje 2 ses antallet af skoleledere, der har besvaret spørgeskemaet. Disse besvarelser danner basis for denne undersøgelses analyser og konklusioner. I linje 3 ses undersøgelsens svarprocent.

	Små skoler = mindre end 100 elever	Mellemstore skoler = 100-299 elever	Store skoler = 300+ elever	I ALT
Udsendte spørgeskemaer	54	9	13	76
Besvarede spørgeskemaer	27	9	13	49
Svarprocent	50	100	100	64

Det fremgår af tabel 1, at 49 skoleledere har besvaret spørgeskemaet. **Undersøgelsens samlede svarprocent er således 49/74 = 64 %.**

Efter størrelse fordeler skolerne sig på følgende måde:
På de **små skoler** (det vil sige skoler med mindre end 100 elever) har 27 skoleledere besvaret spørgeskemaet ud af 54 mulige. Det giver en **svarprocent på 50.**

På de **mellemstore skoler** (det vil sige skoler med 100-299 elever) har 9 skoleledere ud af 9 besvaret spørgeskemaet. Det giver en **svarprocent på 100.**

På de **store skoler** (det vil sige skoler med mere end 300 elever) har 13 skoleledere besvaret spørgeskemaet ud af 13 mulige. Det giver en **svarprocent på 100.**

Materialet indeholder således oplysninger for knap 2/3 af skolerne med den kvalifikation, at der er 100 % besvarelse blandt de skoler, der har mere end 100 elever. Det betyder, at undersøgelsen dækker flertallet af eleverne i folkeskolerne, idet de tiltag, som de interviewede skoleledere foretager, og de overvejelser, som de gør sig i forbindelse med implementeringen af folkeskoleloven fra 2002, omfatter **91 % af de børn, der befandt sig i folkeskolen i skoleåret 2009-2010³.**

Den høje svarprocent sammen med sidstnævnte forhold øger validiteten af undersøgelsens analyser og konklusioner.

4. Analyse – hvad fortæller undersøgelsen?

Der blev stillet 2 spørgsmål til skolelederne, og det betyder, at undersøgelsens analyser og konklusioner har skolelederens perspektiv, fordi det netop er hendes eller hans udvælgelse af aktiviteter og forklaringer, som besvarelserne indeholder.

Spørgsmål 1: Fortæl om de 3 vigtigste ting som er sket (på din skole) i skoleåret 2009-2010 i forlængelse af folkeskoleloven af 2002 - og forklar hvordan det var vigtigt?

Spørgsmål 2: Nævn 3 ting, som du vil anse for at være de vigtigste initiativer på din skole inden for skoleåret 2010-2011 i forlængelse af folkeskoleloven af 2002 - forklar hvorfor det vil være vigtigt?

Det mest iøjnefaldende – og selvfølgelig – resultat er, at **der er forskel** på de undersøgte skolelederes besvarelse af spørgeskemaerne, og at disse forskelle varierer med skolernes størrelse. De små skoler har andre ting på dagsordenen (og udfører andre aktiviteter) end de mellemstore og store skoler. De største forskelle findes mellem de små og de store skoler⁴.

I tabel 2 ses en fordeling af skoleledernes besvarelser af spørgsmål 1 og 2. Det vil sige henholdsvis skoleåret 2009-2010 og skoleåret 2010-2011. Besvarelserne er kategoriseret efter lovgivningens områder⁵.

Tabel 2.1: Oversigt over besvarelserne fra skolelederne på små skoler fordelt efter, hvad (spørgsmål 1) 'du vil anse for at være de 3 vigtigste ting, som er sket (på din skole) i skoleåret 2009-2010'. Og endvidere for skoleåret 2010-2011, hvor ordlyden (spørgsmål 2) var: 'Nævn 3 ting, som du vil anse for at være de vigtigste initiativer på din skole inden for skoleåret 2010-2011 i forlængelse af folkeskoleloven af 2002'. (N= 27)

	SMÅ SKOLER = mindre end 100 elever	
	2009-2010	2010-2011
A. ADMINISTRATION	12	14
B. PÆDAGOGIK OG LÆRING	9	10
C. ORG AF UNDERVISNING	9	6
D. ANDET	15	14

Tabel 2.1 fortæller, at skolelederens 'administrative opgaver' på de små skoler fylder relativt meget i begge skoleår, mens aktiviteter inden for 'pædagogik, læring og organisering af undervisningen' fylder relativt mindre. Betragtes den tidsmæssige forskel på tallene (det vil sige forskellen mellem skoleåret 2009-10 og 2010-11), kan man se en tendens til, at 'organiseringen af undervisningen' med tiden viger for 'pædagogik og læring'.

Det, der fylder relativt mest, er opgaver, der *ikke* kan klassificeres i forlængelse af Landstingsforordningen om folkeskolen af 2002.

Analyses svarene i detaljer, viser det sig, at de opgaver, der fylder relativt mest på de små skoler, handler om forhold, der har at gøre med skolernes forhold til deres omgivelser (det vil sige de geografiske, politiske og andre betingelser).

Neden for citeres nogle udtalelser.

BOKS 1: Aktiviteter, der af skolelederne anses for at være blandt de 3 vigtigste indenfor skoleåret 2009-2010 eller 2010-2011, og som må placeres under kategorien 'ANDET' i forhold til Landstingsforordningen om folkeskolen af 2002:

- ? "Jeg beskæftiger mig som skoleleder meget med en vigtig ting, der angår elever, der endnu ikke er konfirmerede, som bliver sendt på kollegium ophold i byen for at gå på 8. – 9. klasse. Jeg mener, at det er vigtigt, at de kommer til byen, **fordi** de bliver hurtigere integreret i kollegie-livet og får derved bedre mulighed for at vænne sig til opholdet."
- ? "Jeg har fundet det vigtigt at beskæftige mig med den situation, at der er for stor afstand mellem kommunalbestyrelsen og bygdeskolernes skoleledere, og der er for lidt samarbejde. Jeg mener, at vi kan planlægge gennem samarbejde. Igennem mine mange år som skoleleder har jeg altid savnet at skolelederne kunne lave planlægning sammen, og således få mulighed for at udveksle erfaringer, og jeg har hvert år fremsat ønske herom. Men der er endnu ikke fremsat forslag til sådan et tiltag. Dertil er midlerne for få. Dette ville ellers kunne medvirke til, at der i fremtiden vil kunne ske besparelser."
- ? "Vi kan ikke stillesiddende være tilskuere til, at der er for mange elever, der ikke færdiggør folkeskolen. Det hænger sammen med Kommunens Kulturudvalg, der har manglende samarbejde med byggerne. Derfor anser jeg det vigtigt, at Kulturudvalget bevilger midler til at bygdernes skoleledere mødes 2 gange årligt for at komme dette problem til livs. Dette bør gives et lovmæssigt grundlag, idet det vil bevirke at der kommer besparelse, for midler der ellers bare vil blive brugt på ingenting. Jeg mener, at skoleledernes møde og mulighed for udveksling af erfaringer vil munde ud i styrkelse af administrationen af skolerne. Jeg har selv oplevet det, og derfor mener jeg, at det er vigtigt, at der kommer vejledning fra andre bygdeskoler."
- ? "Jeg har forsøgt på at få kontakt til forvaltningen, men her er ingen, der tager ansvar, og det sker heller ikke i udvalget for børne- og skoleinstitutioner. - 'Den gode skole' er ikke god for bygde-skolerne. Jeg har ringet til Hjemmestyret, men ingen vil høre efter. Hele bygden går i opløsning på grund af denne lovgivning."
- ? "Folkeskoleloven bliver ikke overholdt, **fordi** det er svært at skaffe nye lærere Vi mangler timer."
- ? "Jeg kæmper for, at eleverne skal forlade bygden efter 8. klasse. Men det er svært, **fordi** forældrene gerne vil have, at de bliver. Specielt efter konfirmationen (puberteten)."
- ? "Hej Merete vi er en skole med 1,2 medarbejdere. Der er ikke sket noget nyt i forhold til 2002 loven, og vi er efter kommunesammenlægningen påvirket af den stramme økonomi. Vi ønsker stadig at få ansat en grønlandsk lærer."
- ? "Der er stor lærermangel og mangel på lærerboliger. Det har jeg brugt tid på. Der bruges en masse ressourcer for at nedbringe mangelen på lærere. Jeg er glad for at vi her på vores skole oplever bedre faglige resultater, selvom vi kun er to uddannede lærere. Der er flere, der optages på gymnasiet og der er ligeledes flere, der tager en studenter-eksamen. Vi er glade for den fremgang, men dette bevirker, at vi som regel er udmattede ved ugen slutning. Jeg mener at de bygder der kan fremvise fremgang bør støttes i form af lærer boliger, idet dette

bremser tilgangen af uddannede lærere."

- ? "Jeg har arbejdet med at få lærerkorpset opnormeret, **fordi** vi gerne vil forbedre pædagogikken."
- ? "Jeg anser udvikling af den pædagogiske ledelse for en af de vigtigste aktiviteter, **fordi** lederen også skal være leder for sig selv, således at han kan være en støtte og en hjælp for sine medarbejdere."
- ? "Ordentlige og indbydende lokaler til undervisning har taget meget af min tid."
- ? "Stabile kolleger, og dette opnås ved sammenhold og gensidig støtte."
- ? "Jeg har arbejdet med et specifikt fagønske: seksualundervisning, **fordi** det er almindeligt at høre i nyhederne at der sker seksuel krænkelse af mindreårige. Og det er på tide at overvinde at diskussioner om seksuel krænkelse anses som tabu."
- ? "Her på skolen har jeg prioriteret virksomhedsbesøg, **fordi** det er vigtigt, at eleverne er vidende om driften af virksomhederne i Grønland – også **fordi** de skal se skolen som en arbejdsplads."
- ? "Vi fører brede diskussioner her på skolen. Det er ikke kun forældre, men også dagplejen og medborgere med interesse for skolen i øvrigt, der inviteres med til de månedlige aftenmøder. Det er vigtigt, **fordi** inklusion kan føre til at meningsdanneres energi kan bruges på gode måder."
- ? "Jeg synes, at det er meget vigtigt, at der ansættes rejsende undervisere. **Fordi** det er vigtigt, at sikre, at også bygdeeleverne får et godt udbytte af deres skolegang. Så får en bygdelev mulighed for "at skabe sig et harmonisk og selvstændigt liv"."
- ? "Støtte til voksne der har utilstrækkelige færdigheder i læsning og skriftlighed, **fordi** det vil skabe bedre muligheder for at leve med i bygden, da nogen, der ikke har tilstrækkelige færdigheder, oplever lavt selvværd."
- ? "Vores kommune skal spare (og det skal andre kommuner også, har jeg hørt), hvilket gør at kommunen misbruger §5, stk. 3 og resultatet bliver at børnene på små skoler i bygder får meget få (for få) undervisningstimer i forhold til børnene i byerne. Det giver børnene og lærerne i byerne bedre kår, og kræver enten flere timer eller NYTÆNKNING af, hvordan undervisningen organiseres i kommunen."
- ? "Samarbejde med andre skoler, **fordi** i forlængelse af besvarelsen i 1. spørgsmål, vil det være godt, hvis vi kunne arbejde sammen med den skole, der bare ligger et par km fra vores bygd, og på den måde udnytte både lærerkapacitet og "sammenkoble" elevernes sammensætning, så de ligner mere byernes elevsammensætning."
- ? "Kommunal/regional/økonomisk forståelse synes jeg er vigtig, **fordi** det er ønskeligt, at de personer/instanser, der er ansvarlige for økonomiske forhold vil være mere forståeligt overfor de faktiske forhold, der forefindes i bygderne."
- ? "Brobygning for elever som forlader folkeskolen for yderligere skolegang (efterskole) og uddannelse, **FORDI** frafaldet for elever, der prøver at komme videre i uddannelsessystemet er for stort. For samfundets og elevernes skyld er det vigtigt, at vi bliver bedre til at sikre og styrke eleverne i forhold til de krav og udfordringer samfundet stiller."

"Der er ikke hos os tilbud for de 5 årige. Men det er lykkedes for os at integrere de 5 årige som tilstedeværende i skolen. Opnår vi, at disse børn bliver trygge ved skolen, vil det være nemmere for dem senere at tilegne sig større del af de centralt fastsatte minimumskrav."

Tabel 2.2: Oversigt over besvarelserne fra skolelederne på mellemstore skoler fordelt efter, hvad (spørgsmål 1) 'du vil anse for at være de 3 vigtigste ting, som er sket (på din skole) i skoleåret 2009-2010'. Og endvidere for skoleåret 2010-2011, hvor ordlyden (spørgsmål 2) var: 'Nævn 3 ting, som du vil anse for at være de vigtigste initiativer på din skole inden for skoleåret 2010-2011 i forlængelse af folkeskoleloven af 2002'. (N=9)

	MELLEMSTORE SKOLER = 100-299 elever	
	2009-2010	2010-2011
A. ADMINISTRATION	5	4
B. PÆDAGOGIK OG LÆRING	6	5
C. ORG AF UNDERVISNING	4	4
D. ANDET	4	4

Billedet af de mellemstore skoler i tabel 2.2 viser, at alle opgaver i forlængelse af Landstingsforordningen om folkeskolen af 2002 er anført i stort set samme omfang. Der er dog en tendens til, at 'pædagogik og læring' fylder relativt mest, mens 'andet' fylder relativt mindst. Men forskellene er små, og konklusioner skal drages med forsigtighed.

Tabel 2.3: Oversigt over besvarelserne fra skolelederne på store skoler fordelt efter, hvad (spørgsmål 1) 'du vil anse for at være de 3 vigtigste ting, som er sket (på din skole) i skoleåret 2009-2010'. Og endvidere for skoleåret 2010-2011, hvor ordlyden (spørgsmål 2) var: 'Nævn 3 ting, som du vil anse for at være de vigtigste initiativer på din skole inden for skoleåret 2010-2011 i forlængelse af folkeskoleloven af 2002'. (N=13)

	STORE SKOLER = 300+ elever	
	2009-2010	2010-2011
A. ADMINISTRATION	8	9
B. PÆDAGOGIK OG LÆRING	4	7
C. ORG AF UNDERVISNING	10	8
D. ANDET	2	5

Tabel 2.3 viser, at 'organiseringen af undervisningen' på de store skoler fylder relativt mest, og næstmest kommer kategorien med skolelederens 'administrative opgaver'. Kategorien 'andet' er den relativt mindste. Inddrages det tidsmæssige aspekt (det vil sige udviklingen mellem de to skoleår) går der en bevægelse fra 'organisering af undervisningen' mod 'pædagogik og læring'.

I tabel 2.4 ses en samlet oversigt over de større skoler (det vil sige de mellemstore og store skoler til sammen). På disse skoler har samtlige skoleledere besvaret undersøgelsens spørgsmål, og vi har derfor at gøre med en totalundersøgelse.

Tabel 2.4: Oversigt over besvarelsene fra skolelederne på mellemstore og store skoler tilsammen fordelt efter, hvad (spørgsmål 1) 'du vil anse for at være de 3 vigtigste ting, som er sket (på din skole) i skoleåret 2009-2010'. Og endvidere for skoleåret 2010-2011, hvor ordlyden (spørgsmål 2) var: 'Nævn 3 ting, som du vil anse for at være de vigtigste initiativer på din skole inden for skoleåret 2010-2011 i forlængelse af folkeskoleloven af 2002'. (N=22)

	MELLEMSTORE OG STORE SKOLER = 100+ elever	
	2009-2010	2010-2011
A. ADMINISTRATION	13	13
B. PÆDAGOGIK OG LÆRING	10	12
C. ORG AF UNDERVISNING	14	12
D. ANDET	6	9

Tabel 2.4 viser, at 'organiseringen af undervisningen' og 'administration' på de større skoler fylder relativt mest. Mellem de to skoleår (det vil sige forskellen mellem skoleåret 2009-10 og 2010-11), sker en relativ forskydning af 'vigtigste opgaver' fra 'organisering af undervisningen' mod 'pædagogik og læring'. For første gang i analyserne se vi, at 'pædagogik og læring' fylder relativt lige så meget som 'organisering af undervisningen'.

I forlængelse af undersøgelsens første formål om at få viden om konkrete aktiviteter: **Hvad sker? Hvor langt er vi kommet? og Hvad igangsættes på de enkelte skoler i forlængelse af forordningen?** peger denne undersøgelse på følgende⁶:

- ? Der foregår mange (og mangeartede) aktiviteter i forlængelse af Landstingsforordningen om folkeskolen af 2002,
- ? Der er forskel på de aktiviteter, som skolelederne nævner afhængig af skolernes størrelse,
- ? De små skoler har andre ting på deres dagsorden sammenlignet med de mellemstore og store skoler,
- ? På de små skoler fylder 'andre aktiviteter', der primært har at gøre med folkeskolens forhold til deres omgivelser (geografien, befolkningen, politikken o.l.) relativt mere. De små skoler varetager således opgaver, som har at gøre med betingelserne for at være skole det pågældende sted. Og selv om disse opgaver ikke er omfattet af lovgivningen, vurderer de interviewede skolelederen dem kvalitativt højt,
- ? På de mellemstore og store skoler (taget under ét i tabel 2.4)

beskæftiger man sig i relativt større udstrækning med 'administration', 'pædagogik og læring' samt 'organisering af undervisningen' som er opgaver, der ligger i forlængelse af folkeskoleloven af 2002. I relativt mindre omfang beskæftiger man sig med opgaver, der er placeret under 'andet',

- ? De større skoler har med andre ord lettere ved at implementere loven sammenlignet med de små skoler, blandt andet fordi de små skoler har andre vigtige opgaver⁷,
- ? På den baggrund konkluderer jeg, at **de større skoler i større omfang opfylder Landstingsforordningen om folkeskolen af 2002.**

Hvad angår undersøgelsens andet formål om at få viden om, hvilke holdninger, der knytter sig til og ledsager arbejdet med implementeringen af folkeskoleloven: **Hvad mangler? Hvad kan ændres?** kan man se på

- ? Forandringerne fra det ene skoleår til det andet. Her viser analysen en tendens til, at fokus på samtlige skoler bevæger sig **fra** det organisatoriske **mod** det pædagogiske – eller fra det **teknisk komplicerede** til det **socialt komplicerede**. Det er naturligvis ikke en overraskende konklusion, men man kan sige, at materialet understreger det forhold, at det tager tid at implementere forandringer; at nogle ting har (og må have) forrang for andre. Skoleledernes besvarelser peger på, at det organisatoriske omkring undervisningen har forrang for et pædagogiske,
- ? Forandringshastigheden er større på de større skoler⁸.
- ? På den baggrund konkluderer jeg, at på **de større (og store) skoler magter man hurtigere og i højere grad end de små skoler at tilpasse sig nye konditioner – in casu: Landstingsforordningen om folkeskolen af 2002.**

5. _____ Feer og hekse i implementeringen af Landstingsforordningen om folkeskolen af 2002

Når aktiviteter og handlinger efterlyses (som det ofte sker i spørgeskemaundersøgelser) kan man kun gisne om årsagerne til dem. Hvis man skal forstå baggrunden for handlinger, er det vigtigt at kende de bagvedliggende holdninger også. Kombinationen af viden om både handlinger og holdninger er en nødvendig (men ikke altid tilstrækkelig) forudsætning, når konkrete, praktiske og politiske konsekvenser skal drages.

Som nævnt indledningsvist undersøger og evaluerer vi typisk uddannelse og uddannelsesområdet, fordi vi ønsker at **ændre** det. Og der er ikke tale om mindre ændringer; der er tale om ændringer af paradigmatisk karakter – det vil sige omfattende ændringer, hvor gamle principper erstattes af nye/andre principper. Skoleledernes begejstrede og vrede begrundelser for at prioritere noget frem for andet, har foranlediget brugen af billeder - feer og hekse⁹ - i analysen af deres motiver for valg af aktiviteter i skoleåret 2009-2010 og i skoleåret 2010-2011.

Analysen besvarer således følgende to spørgsmål omkring implementeringen af Landstingsforordningen om folkeskolen af 2002: (1) Hvad har været godt, hvad har især givet energi i arbejdet med Folkeskoleloven? Hvordan ser 'feerne' ud i Folkeskoleloven? Og fra den modsatte vinkel: (2) Hvad har især gjort det svært at få arbejdet med folkeskoleloven til at hænge sammen? Hvordan ser 'heksene' ud i Folkeskoleloven? Analysen af disse spørgsmål supplerer undersøgelsens andet formål og danner bro til det tredje.

Men indledningsvist: hvor ofte optræder feer og hekse i undersøgelsen?

Tabel 3 indeholder en oversigt over, hvordan de forskellige aktiviteter, som skolelederne peger på, er opdelt i feer og hekse.

Tabel 3: Kodning af forklaringer på (og holdninger til) forskellige aktiviteter i forlængelse af implementeringen af folkeskoleloven.

	SMÅ SKOLER	MELLEMSTORE OG STORE SKOLER
1 : FE	15	11
2 : HEKS	8	6

Anmærkning: begreberne i tabellen er forklaret i teksten.

Tabel 3 viser, at feerne er i overtal på alle skolerne. Det betyder, at vi kan konkludere, at

- ? Skolelederne finder, at der er relativt mere energi og fornøjelse i arbejdet med Folkeskoleloven af 2002 end det modsatte.

5.1 Feer: Hvad har især været godt i forbindelse med implementeringen af Landstingsforordningen om folkeskolen af 2002?

Nedennævnte udsagn angår alle grupper, der arbejder med og i folkeskolen: elever, forældre, lærere, ledelse, administratorer og politikere. Der kan således skelnes mellem feer på det organisatoriske, teknologiske, pædagogiske, sociale og politiske område.

BOKS 2: Citater af udvalgte udsagn, der er kategoriseret som feer:

- ? "Samarbejdet mellem lærer og elev om fastlæggelse af mål. **Fordi** denne form for samarbejde er et rigtigt godt redskab. Vores erfaring viser, at elevens egen vurdering/evaluering er med til at skabe mere selvforståelse og selvbevidsthed. Og dette skaber et troværdigt grundlag for videre arbejde."
- ? "Kursus i Effektiv Pædagogik **fordi** hvis kravene i folkeskoleforordningen samt dertilhørende bekendtgørelser skal indfries, kan man ikke komme udenom nye pædagogiske tilgange i undervisningen, da vi igennem mange, mange år har 'arvet' de danske forordninger og læreplaner, som er tilpasset det danske samfund og kultur. Med Effektiv Pædagogik har vi fået et pædagogisk værktøj, som er tilpasset den grønlandske folkeskoleforordning og dermed også det grønlandske samfund og kultur."
- ? "Struktureringen af undervisningen i henhold til § 9, § 10, - § 11, - § 12, og § 29. **Fordi** selvfølgelig er hele forordningen vigtig. Jeg har valgt at fokusere specifikt på ovenstående områder. Først har jeg set på forskellen på undervisningen mellem by og bygdeskolen, og har her taget udgangspunkt i naturfags- og fysik undervisningen. Mål med denne fokus er at opnå ensartethed i undervisningen for både by og bygdeskolerne i disse fagområder i fremtiden, således at undervisningen kvalitetsmæssigt bliver bedre. Der er en linjefags lærer der rejser rundt. Lærere der har undervist på bygdeskolen bliver instrueret og får supervision. Det er målet at de om 3 år opnår en ensartet undervisning på disse fagområder."
- ? "Flere kurser for samtlige undervisere på de enkelte skoler, **fordi** det er en god hjælp til effektiv pædagogik."
- ? "Vores nye skole har en gymnastiksal, og det er vigtigt, **fordi** børn og unge får mulighed for at dyrke sunde fritidsinteresser som sport - vigtigt i den lange mørketid - især, da der mangler lignende faciliteter, i bygden, som tilgodeser børn og unges fritidsinteresser. (ingen fritidsklub, intet forsamlingshus). Børn, som trives godt i deres fritid har oftere en positiv indstilling til skolearbejdet."
- ? "Forbedring i team-samarbejdet **fordi** loven lægger op til teamsamarbejde - være sammen, arbejde sammen og udvikle sammen. Forberedelsen til teamsamarbejdet har ikke været tydelige. Fordelene er nu blevet tydeligere."
- ? "Vi har forholdsvis mange på efteruddannelse, **fordi** deres viden breder sig på skolen."
- ? "Vi vil indføre effektiv-pædagogik metoder **fordi** det giver ensartet undervisning og bedre samarbejde."
- ? "Det er en god og vigtig ting at udarbejde egne undervisningsplaner, **fordi**

- det er vigtigt at skolerne har lov til at bestemme selv."
- ? "Vigtigt med kursus for lærere og timelærere (vi har mange timelærere) i CREDE, **fordi** det har givet mere samarbejde og respekt."
- ? "Vigtigt med Ph.d. uddannelser – derfor opmærksomme på de pædagogiske områder, som vi har fået mere indsigt i, **fordi** det har været givende i forbindelse med kulturel identitet."
- ? "Klasseteams **fordi** det er vigtigt i forhold til lærernes arbejde. Der skal være konsensus mellem de forskellige forløb – processen i det."
- ? "Trinvis opdeling, hvor alle lærere har bestemt tilknytning til trin, **fordi** dette er blevet muligt efter folkeskoleloven er ændret. Teamsamarbejde tilpasses trinnene, og for skoleledelsen var det en lettelse af få en trinleder, som primært har funktion som arm forlænger for én. Årsplanerne er nemmere at realisere, og som skoleledelse har man en trinleder som forpligter sig omkring tema- og emnedage, ikke mindst traditionsbestemte aktiviteter og ejerforholdet opspores bedre hos tilhørende trin."
- ? "Indførelse af holddelt undervisning med udgangspunkt i årgang fra (1.fra jan.) - 2. – 10.årgang. (praktiseret i 3 år), **fordi** holddeling passer rigtig godt til et dobbelt sproget samfund. Ligesom elever som er tilflyttere fra andre steder på Grønland implementeres på mere human måde. Man har rimeligt godt check på nye elever som skal inddrages i årgangen på bedste vis. Vi møder eleverne, hvor de befinder sig, ligesom vi kan inddrage elevernes ønske om inddragelse ved at de har ønsker til holdkriterier. Derudover har vi en del af året undervisning i niveau. Lærer – elev og forældre er godt tilfredse med vores måde at planlægge årets gang på."
- ? "Indførelse af læsning og skrivning, **fordi** vi startede op med 3.årgang som forsøg og der igennem fik vi meget hurtigt indblik i, hvor godt det var for vores elever at give tid til læsning i skoletiden. Vi har fået øjnene op for at hjælpe vores elever til at blive gode læsere. Læse engagementet giver adgang til at opfylde de gode intentioner i folkeskolelovgivningen. Fra og med dette undervisningsår (2010-2011) har vi indført læsning for alle vores årgang på skolen. Der skal dagligt læses 30 – 40.min., som vi har lagt sammen med fag på skemaet."
- ? "Indførelse og vedligeholdelse af læsning og skrivning for alle vores årgang på skolen, **fordi** opnåede resultater i forbindelse med afslutning på afgangsprøver kan blive væsentligt forbedret. Bevidstgørelse og dermed ønsker og drømme om, hvad man godt kunne tænke sig at uddanne sig til i fremtiden vil få grobund."
- ? "Kvalitetsudvikling og udbygning af projektarbejdsform på skolen, **fordi** Folkeskolen siger ganske klart, at eleverne skal kunne fremstille projekt og foretag præsentation. Det gør, at eleverne oplæres til at være brugere på PC med realitet i sigte. Mange arbejdsredskaber bliver bekendt for eleverne, ligesom de bliver fortrolige med arbejdsmetoden."
- ? "Anvendelse af IT-redskaber **fordi** det er vigtigt at vi har adgang til interaktive og multimedie arbejdsredskaber, ligesom bærbare bør være ganske almindelig for alle elever. Der skal indkøbes mange bærbare, så man ad denne vej kan fastholde elevernes nysgerrighed udadtil."
- ? "Vi har ansat en kvalitetsudvikler, som skal sikre, at implementere Effektiv Pædagogik i de enkelte afdelinger ved at arbejde som coach og udføre teamcoaching af lærerteams. **Fordi** hele skolen har været på kursus i Effektiv Pædagogik sidste skoleår, og det er vigtigt at fastholde og videreudvikle de redskaber, lærerne har tilegnet sig i forbindelse med kurset. Det er også vigtigt, at ny viden bliver brugt og at lærerne eksperimenterer med disse til gavn for en bedre kvalitet af undervisningen."

- ? "Ledelsens deltagelse i IMAK og KANUKOKAs lederkursus over tre moduler, hver af en uges varighed **fordi** mange ting er vanskelige, når man går fra at være medarbejder til at blive leder på samme skole, men det har været vores virkelighed. Kurserne i ledelse var opbygget, så vi først fik alt det lovmæssige på plads sammen med vores tillidsrepræsentant, og derefter fulgte to moduler med fokus på forskellige ledelsesformer og udvikling af teams osv., et kursus som virkelig har sat fokus på ledelse og hvilke redskaber, vi kan arbejde med for at fremme skoleudvikling."
- ? "Udvikling af ledermøder på skolen med deltagelse af afdelingsledere og viceskoleinspektør samt inspektør **fordi** det er vigtigt at afholde ledermøde på skolen hver uge for at følge udviklingen i afdelingerne tæt og for at opstarte nye tiltag. Vi har herigennem bl.a. haft fokus på lærerprofessionsidealet, som det er opstillet af IMAK, vi har haft fokus på teamsamarbejde og forsøger at udvikle det gennem opstilling af målsætninger ud fra SMITTE-modellen, som er lært på lederkurset, vi har afviklet et lokalt kursus i sprogindlæring med henblik på læseindsats på hele skolen i det kommende skoleår."

5.2 Hekse: Hvad har især været svært i arbejdet med implementeringen af Landstingsforordningen om folkeskolen af 2002?

Skoleledernes hekse omhandler indholdsmæssigt de samme forhold som deres feer gør. Heksene er blot i mindretal¹⁰.

BOKS 3: Citater af udvalgte udsagn, der er kategoriseret som hekse:

- ? "Debat om udvikling af skolens pædagogik **fordi** effektiv pædagogik nok ikke er den "endelige løsning" på alle skoleproblemer. En fortsat debat af egen praksis vil altid være nødvendig."
- ? "Jeg har været på kursus i 'den gode skole' **fordi** det er godt at kende forordningens indhold. Men oplevelsen var utilfredsstillende. [Henvisning til medsendt bilag]"
- ? "Debat omkring effektiv pædagogik **fordi** skolen har en uddannet coach i effektiv pædagogik og samtlige lærere har nu været på kursus. I lyset af, at lederen på kursusafdelingen i Inerisaavik har udtalt, at når man blot bruger effektiv pædagogik, behøver man ikke at have uddannede lærere, har vi følt et stort behov for at holde fast i fag/fagligheden."
- ? "Jeg skal lære at uddelegere. IMAK aftalen fastlåser samarbejdet mellem parterne. Vi har tidligere kunnet indkalde til hurtige møder. Men IMAK siger, at møder skal indkaldes med et varsel 4 uger før. Det gør det umuligt, **fordi** nogle medarbejdere nedprioriterer MUS-samtaler."
- ? "Jeg er træt af at have sendt mere end 70 indberetninger (på 12 måneder) til socialforvaltningen. Eleverne skal ikke mere vurderes i forhold til sig selv men i forhold til andre (normal-området)."
- ? "Vi kan ikke få medlemmer nok til skolebestyrelserne fra forældrekræden. Vi er en gennemgangsby – og folk rejser. Det er også et problem andre steder."

- ? "Jeg har arbejdet med et organisations spørgsmål, der tager udgangspunkt i, at lærerne kan holde fri fra skolen i op til 5 dage, **fordi** det kan påvirke undervisningsplanlægningen og denne regel er således uhensigtsmæssig i forhold til organiseringen."
- ? "Jeg ønsker et nærmere samarbejde med kommunen og forvaltningen, **fordi** vi ligger langt væk. Forespørgsler, korrespondance mv. tager derfor tid."

5.3 Krydspres – eller når der både er feer og hekse

Enkelte skoleledere anfører begrundelser, der vidner om krydspres.

BOKS 4: Citater af udvalgte udsagn, der er kategoriseret som både feer og hekse:

- ? "Vi mangler af uddannede lærer. I en bygd er det svært at besætte lærerstillinger med uddannede. En stor del af undervisningen foretages af timelærere. Det er godt nok, når man arbejder med socialt relaterede aspekter. Men den faglige indlæring rammes. En implementering af forordningen sker "kun" delvis eller langsomt."
- ? "Brug af lærere/rådgivere **fordi** det er meget vigtigt, at vi som skole udvikler os hele tiden. Vi har søgt penge til fjernundervisning og har fået det, men desværre havde kommunens opbakning været på nul-punktet. Alligevel er vi fortsat nu med at bruge andre metoder end fjernundervisning, fx har vi en kontakt med en skole og elever derfra. Og vi havde også haft besøg fra de kontakter, vi har og havde fået et kursus i, hvordan man bruger mere IT undervisning, og det havde hjulpet."
- ? "Fordeling af fag, der er komplementære i flere aspekter, **fordi** det er godt at der er bevågenhed omkring emnet. Dette kan dog skabe problemer i tværfagligt undervisning i bygderne, da der kan være problemer for undervisning af flere årgangs elever på en gang, sådan som forordningen foreskriver. Men ved reorganisering kommer man som regel over problemet."
- ? "Forbedring og udvikling af forældresamarbejdet **fordi** der er for mange forældre, der bare passivt venter på tiltag fra skolens side og derved flygter fra deres ansvar. Dette ønsker vi at komme væk fra, ved at give forældrene ansvar og samarbejde med dem."
- ? "Debat om selvstyrende teams **fordi** mange lærere henviser til "Den gode skole" og mener, der skal flere læreresressurser til, samtidig melder kommunen ud, at der skal administreres inden for mindste-timetallet. Holdundervisning giver effekt, når den varetages af lærere med speciel viden og kunnen."

6. Hvad kan undersøgelsen bruges til? Hvad kan gøres fra politisk, forvaltningsmæssig og anden side for at udvikle de konditioner, som skolelederne står over for?

Hvad angår undersøgelsens tredje formål om at etablere en vidensfunderet basis og herigennem identificere elementer til brug for den fremadrettede diskussion: **Hvad kan ændres? Hvordan kan vi gå videre herfra?** har jeg valgt at inddrage et forandrings-, udviklings- og evalueringsperspektiv¹¹.

Som det fremgår af undersøgelsens analyser, arbejder skolelederne med mange spændende og mange interessante sider af Folkeskoleforordningen af 2002.

Forskelle

Skolerne arbejder med forskellige områder, og de arbejder i forskellig takt – afhængig af en række kontekstuelle forhold – herunder geografisk placering, størrelsen af det omkringliggende samfund, mv. Den anvendte uafhængige variable i undersøgelsen er først og fremmest **størrelsen** af skolerne.

Ligheder

Den fælles dimension for skolelederne er, at de beskæftiger sig med uddannelse i forlængelse af Landstingsforordningen om folkeskolen af 2002.

Fælles er også, at uddannelse er et kompliceret produkt at arbejde med. Uddannelse distribueres og konsumeres af mange forskellige personer og grupper (elever, lærere, forældre, borgere, politikere, erhvervsliv og offentlige arbejdspladser, og på forskellige niveauer: lokalsamfundsniveau, nationalt niveau, internationalt niveau og endelig globalt niveau).

Analyserne peger endvidere på, at der kan identificeres særlige forhold, der fremmer og/eller hæmmer 'den gode skole' (henholdsvis feer og hekse). **Disse særlige forhold illustrerer skoleledernes 'forslag' til afvikling eller udvikling af særlige sider af Den gode skole.**

Fra en analytisk synsvinkel kan forslagene inddeles i følgende forskellige grupper¹²

- ? **enkle forslag**, der bygger på **planlægning og kontrol** (fx arbejdstidsregler),
- ? **teknisk komplicerede forslag** (fx omkring installation,

- etablering, udbygning mv. af IT-undervisning), hvor man skal **eksperimentere og koordinere den tekniske ekspertise.**
- ? **socialt komplicerede forslag** (fx samarbejde med forældre, politikere, mv.) hvor man skal indgå i **opbygning og udvikling af sociale relationer og sociale fællesskaber.**
 - ? **mere komplekse og mere komplicerede** forslag, hvor **alle nævnte komponenter** indgår på én gang. Her kan det bliver besværligt, uoverskueligt evt. grænsende til kaos - at arbejde med dem.

Når ting bliver mere komplekse må gammeldags 'kontrol' over viden og enighed i beslutningsprocesser vige pladsen for overdragelse af beslutninger til andre – fx netværksbaserede systemer og grupper.

Med undersøgelsens konklusioner og et forandrings- og udviklingsperspektiv som udgangspunkt kan følgende begrundede forslag stilles:

FORSLAG 1:

Det er min faglige vurdering, at i et **fremadrettet og udviklingsorienteret perspektiv for 'Den gode skole' skal skoleledernes forslag drøftes og prøves af.** (Det gælder fx (planlægnings)møder blandt skolelederne; fokus på elevernes 'overgange' til næste trin i uddannelsessystemet; prioritering af flere og mere kvalificerede lærere; prioritering af boliger til lærere; politisk opbakning (positiv særbehandling) til de små skoler.)

FORSLAG 2:

Der vil være forskellige arenaer for de forskellige forslag, men fastholdes det fremadrettede og udviklingsorienterede, er man netop afhængig af, at uformelle grupper og grupperinger opstår og beslutter sig for at samarbejde om fælles interesser. **Derfor skal dannelse af netværk opmuntres og tilskyndes.**

FORSLAG 3:

De netværk, der dannes, skal følges, fordi det er her de nye idéer, tanker, visioner mv. opstår og det udgør grobund for udvikling, innovationer mv. af nye tiltag. En **udviklingsorienteret evaluering** interesserer sig for følgende spørgsmål: Hvilke uformelle grupper opstår? Hvem deltager i dem? Hvad gør deltagerne i netværkene sammen? Hvad er effekten af deres nye aktiviteter? Hvilke nye udviklinger sker over tid?

FORSLAG 4:

Etablering af et løbende, udviklingsorienteret evalueringsdesign, som følger, hvad der opstår og udvikles over tid (listet under forslag 3), vil være hensigtsmæssigt. Rapportering skal være hurtig (evt. mundtlig og med korte mellemrum), udviklings- og anvendelsesorienteret.

Oktober 2010
Merete Watt Boolsen

BILAG I: Undersøgelsens spørgeskema

Maj 2010/Merete Watt Boolsen/ mwb@ifs.ku.dk

SKEMA TIL SKOLELEDERE, 2010

Løbenr. _____

Kære skoleleder

I forbindelse med evalueringen af Landstingsforordning om folkeskolen vil jeg bede dig om at besvare dette lille spørgeskema, **der handler om, hvad du som skoleleder har oplevet og tænkt i forbindelse med Landstingsforordning om folkeskolen af 2002.**

Skemaet er anonymt, og ingen andre end mig vil få din besvarelse at se. Det er også derfor jeg vil bede om, at **skemaet sendes direkte til mig** på min mail på Københavns Universitet, hvor jeg er ansat som lektor på Institut for Statskundskab. Mine analyser af alle besvarelser vil blive fremlagt på konferencen til efteråret. Men ingen analyse vil være så detaljeret, at enkeltpersoner kan genkendes.

Hvis du er interesseret i at diskutere dine besvarelser med mig, kan det sagtens lade sig gøre. Det kræver blot, at vi kommunikerer via mailen, og hvis du skriver et telefonnummer og et tidspunkt, hvor jeg kan træffe dig, vil jeg følge op.

Skemaet med dine besvarelser skal være mig i hænde senest 16. august 2010

SPØRGSMÅL 1: Fortæl om de 3 vigtigste ting, som er sket inden for de seneste 12 måneder på din skole i forlængelse af folkeskoleloven af 2002?

1. _____

Forklar hvordan det var vigtigt ____

2. _____

Forklar hvordan det var vigtigt ____

3. _____

Forklar hvordan det var vigtigt ____

SPØRGSMÅL 2: Nævn 3 ting, som du vil anse for at være de vigtigste initiativer på din skole inden for det kommende år i forlængelse af folkeskoleloven af 2002? (Der tænkes både på ting, du selv kan gøre, men også ting, som andre kan gøre – eventuelt i samarbejde med andre, i projekter og lignende)

1. _____

Forklar hvordan det vil være vigtigt ____

2. ____

Forklar hvordan det vil være vigtigt ____

3. _____

Forklar hvordan det vil være vigtigt _

TIL SIDST: OPLYSNINGER OM DIG SELV

3. Dit køn (sæt kryds) __ mand __ kvinde

4. I hvilket år er du født)? _____

5. Hvad er din uddannelsesbaggrund?

__ læreruddannet

__ ej læreruddannet

6. Hvor længe har du arbejdet som skoleleder?

Skriv antal år _____

7. Ligger skolen i __ en by __ en bygd

MANGE TAK FOR HJÆLPEN. Send din besvarelse til mig på denne adresse:

mwb@ifs.ku.dk

Merete Watt Boolsen

Hvis du vil vide mere om hvem jeg er, kan du fx gå til min hjemmeside

www.wattboolsen.dk

Maj 2010/Merete Watt Boolsen/ mwb@ifs.ku.dk

ATUARFIIT PISORTAANNUT SKEMA, 2010

Asasara atuarfiup pisortaa,

Meeqqat Atuarfiat pillugu inatsisartut peqqussutaata nalilersorneqarnissaanut atatillugu apeqqutit amerlangitsut ukua akeqqullugit qinnuiginiarpagit. Apeqqutigineqarput **illit atuarfiup pisortaatut Meeqqat Atuarfiat pillugu peqqussummut 2002-meersumut atatillugu suut misigisimaneritit aammalu suut eqqarsaatersuutigisimaneritit.**

Skema isertugaavoq, akissutitillu taamaallaat uannit takuneqartussaapput. Tamanna aamma pillugu **skema København-imi Universitetimi mail-innut toqqaannartumik nassiutissagit qinnuigissavakkit.** Tassani Institut for Statskundskabimi lektorit atorfearpunga. Akissutit tamaasa misissoqqissaartussaavakka inernerilu ukiaru ataatsimeersuarnermi saqqummiuttussaallugit. Misissueqqissaarnerilli ima sukumiitigissanngillat, inuit ataasiakkaat ilisarineqarsinnaassallutik.

Akissutiginiakkavit uannik oqaloqatigiissutiginiissaat soqutigigukku aamma taamaaliornissamut periarfissaqarputit. Tamanna mail-ikkut attaveqarluta ingerlassinnaavarput, oqarasuaativillu normua pigukku piffissamillu siunnersuuteqaruit taava sianerfigissavakkit.

Skema immersoriikkat tigoreersimassavara kingusinnerpaamik 20. august 2010

Apeqqut 1: Qaammatini kingullerni 12-ni atuarfimmi suliffigisanni pisut pingasut pingaarnerit peqqussummut 2002-meersumut attuumassutillit oqaluttuarikkit?

1. _____

Qanoq pingaaruteqarnera nassuiaruk _____

2. _____

Qanoq pingaaruteqarnera nassuiaruk _____

3. _____

Qanoq pingaaruteqarnera nassuiaruk _____

Apeqqut 2: Ukiumi tulliuttumi illit atuarfimmi suliffigisanni peqqussummut 2002-meersumut atatillugu suliniutiginiakkat pingaarnertut isigisatit pingasut taakkit?

(Tassani eqqarsaatigineqarput nammineq iliuuseriniakkatit aammalu allat iliuuseriniagaat – allat suleqatigalugit projektini assigisaanniluunniit).

1. _____

Qanoq pingaaruteqarnera nassuiaruk _____

2. _____

Qanoq pingaaruteqarnera nassuiaruk _____

3. _____

Qanoq pingaaruteqarnera nassuiaruk _____

NAGGATAATIGUT: Paasissutissat ilinnut tunngasut:

3. Suiaassuseq (krydsileruk) __ angut __ arnaq

4. Ukioq inunngorfii? _____

5. Ilinniagaqarsimanerit?

__ Ilinniartitsisutut ilinniarsimasuuvunga
ilinniarsimasuunngilanga

__ Ilinniartitsisutut

6. Qanoq sivistigisumik atuarfiup pisortaatut sulivit?

Ukiut qassiunersut allakkit: _____

7. Atuarfik sumiippa? __ illoqarfimmiippoq _____
nunaqarfimmiippoq

QUJANAQ IKIUUKKAVIT. Akissutitit uannut uunga adressimut nassutikkitt:

mwb@ifs.ku.dk

Merete Watt Boolsen

Paasissutissat uannut tunngasut perusukkukkit uani pisinnaavatit: www.wattboolsen.dk

BILAG II: UDVALGTE TABELLER FRA UNDERSØGELSEN

Tabel A.1: Oversigt over folkeskoler fordelt efter deres størrelse samt de interviewede skolelederes køn. 2010.

	Små skoler = mindre end 100 elever	Mellemstore skoler = 100-299 elever	Store skoler = 300+ elever	I ALT
Mandlig skoleleder	15	8	7	30
Kvindelig skoleleder	12	1	6	19
I ALT	27	9	13	49

Tabel A.2: Oversigt over folkeskoler fordelt efter deres størrelse samt de interviewede skolelederes uddannelse. 2010.

	Små skoler = mindre end 100 elever	Mellemstore skoler = 100-299 elever	Store skoler = 300+ elever	I ALT
Skoleleder er læreruddannet	23	9	11	43
Skoleleder er ej læreruddannet	4	0	2	6
I ALT	27	9	13	49

Anmærkning: At en skolelærer er 'ej læreruddannet' betyder, at de pågældende har/kan have andre uddannelser. I spørgeskemaet er alene spurgt til læreruddannelsen.

BILAG III: KODERNE FOR DE ENKELTE KLASSIFIKATIONER.

SKOLEÅR	SMA SKOLER mindre end 100	MELLEMSTORE SKOLER 100-299	STORE SKOLER 300+
2009-2010 skoleår			
(1) folkeskolelovens formål	7	3	1
(2) undervisningens indhold og organisering	5	3	6
(3) pædagogiske principper	4	3	2
(4) undervisningsrammen	5	1	6
(5) intern evaluering	1	1	1
(6) administrative opgaver	12	5	8
(7) andet	15	4	2
2010-2011 skoleår			
1 folkeskolereformens formål	9	3	4
2 undervisningens indhold og organisering	3	2	4
3 pædagogiske principper	1	2	1
4 undervisningsrammen	3	2	5
5 intern evaluering	1	0	2
6 administrative opgaver	14	4	9
7 andet	14	4	5

Operationaliseringerne har taget udgangspunkt i et af Jens Jakobsens oplæg om Implementering af Folkeskoleforordningen af 2002, som blev udleveret i forbindelse med undersøgelsen.

NOTER

¹ tankegangen bag spørgsmålskonstruktionen læner sig op ad Most Significant Change-Teknikken, som også omtales som MSC-teknikken.

(<http://www.mande.co.uk/docs/MSCGuide.pdf>)

² det skal understreges (med stor TAK) at uden den fine indsats fra Inerisaaviks side i forbindelse med at oversætte spørgeskema, sørge for udsendelse, finde navne, telefonnumre, adresser, stille et kontor til rådighed for mig og så videre, kunne undersøgelsen ikke være gennemført så hurtigt, smidigt og effektivt, som tilfældet er.

³ en oversigt over folkeskoler fordelt efter interviews med skoleledere samt disses køn og uddannelse ses i BILAG II, tabel A.1 og A.2.

⁴ De observerede forskelle giver analytisk mening; størrelse målt som antal elever, antal ansatte, antal kroner på budgettet o.l. er traditionelt en diskriminerende sociologisk variabel, som er medvirkende til at forklare andre forskelle - i adfærd, i holdninger og handlinger.

⁵ I BILAG III ses de enkelte kodekategorier. Oprindelig arbejdedes med i alt 7 kategorier, der senere blev sammenfattet til 4 af hensyn til større overskuelighed i materialet. Det er dog yderst vigtigt at være opmærksom på, at det er problematisk at oversætte kvalitative kategorier til kvantitative, således som det sker i denne undersøgelses tabeller. Derfor suppleres med omfattende citater.

⁶ konklusionerne skal tages med det forbehold, at de opgaver, som de enkelte skoler har nævnt, kan have en større eller mindre betydning for skolen, eleverne, lærerne mfl. Der er ikke taget hensyn til en kvalitativ 'vægtning' af opgaverne/aktiviteterne i kodningen.

⁷ konklusionerne er 'forsigtige', fordi man hele tiden skal være opmærksom på, at svarprocenten på de små skoler er 50, og derfor kun kender en del af billedet. På de store og mellemstore skoler er svarprocenten imidlertid 100, og det betyder, at her kendes hele billedet.

⁸ Billedet er tegnet med bred pensel; der er forskel på forandringstakten afhængig af område. Og det skal nævnes, at det ikke er/har været opgaven at se på kvaliteten af forandringerne.

⁹ fra Greimas aktant-model. Se fx Majken Schultz: Kultur i organisationer – Funktion eller Symbol, 2000, Handelshøjskolens Forlag.

¹⁰ Det betyder dog ikke, at den faktiske betydning af en heks eller en fe kan være altafgørende for den enkelte skole.

¹¹ Michael Quinn Patton (2008), Utilization-Focused Evaluation, Sage, 4th edition

¹² Stacey som citeret hos Michael Quinn Patton (2008), Utilization-Focused Evaluation, Sage, 4th edition. Se endvidere

http://www.siliconyogi.com/andreas/it_professional/sol/complexsystems/StaceyMatrix.html